

ГОЛОВНА
СУСПІЛЬСТВО

ДЕПОРТАЦІЯ З ЄС: ЯК ПРОХОДИТЬ ПРОЦЕДУРА ВИДВОРЕННЯ ІНОЗЕМЦІВ

Депортація з ЄС: як проходить процедура видворення іноземців

22:01, 08.06.26

У суспільних дискусіях слово “депортація” часто сприймають як швидке примусове виселення з країни. Насправді в Європейському Союзі це тривала юридична й адміністративна процедура, яка може займати від кількох місяців до кількох років. Вона коштує державам тисячі євро на одну людину, тому країни ЄС значно частіше заохочують добровільне повернення, ніж одразу запускають примусове видворення.

Для українців, які перебувають у країнах Європейського Союзу під тимчасовим захистом, ключовою датою залишається 4 березня 2027 року. Після завершення цього режиму ті, хто не оформить інший законний статус, можуть опинитися в категорії іноземців без легальних підстав для перебування. Про це пише Relocate.to.

У такому разі до них застосовуватимуться загальні правила, які діють для всіх нелегальних мігрантів у ЄС. Основою є Директива про повернення 2008/115/ЄС. Вона встановлює спільні

стандарти для держав-членів, хоча на практиці конкретні процедури можуть відрізнятися залежно від країни.

Водночас для українців, імовірно, збережуть окремі гуманітарні підходи. Але сам механізм повернення працюватиме за загальним принципом: спочатку людині пропонують виїхати добровільно, а примусове видворення застосовують лише тоді, коли інші варіанти не спрацювали.

Як починається процедура депортації

Депортація в ЄС не запускається автоматично в один день. Спершу компетентні органи мають встановити, що людина перебуває в країні без законних підстав.

Це може статися під час перевірок на роботі, контролю документів, оренди житла, перетину кордону або будь-якого контакту з поліцією чи міграційними службами. Для українців після завершення тимчасового захисту таким ризиком стане відсутність нового дозволу на проживання, робочої візи, статусу біженця чи іншої легальної підстави для перебування.

Після виявлення порушення людині зазвичай вручають офіційний припис залишити країну. У багатьох державах цей документ називають Order to Leave. Він дає можливість виїхати самостійно у визначений строк – найчастіше від 7 до 30 днів.

На цьому етапі іноземець має право подати апеляцію. Залежно від країни розгляд може тривати від кількох днів до кількох тижнів. У багатьох випадках подання скарги тимчасово зупиняє виконання рішення.

Що буде, якщо не виїхати добровільно

Якщо людина проігнорувала припис і не залишила країну у встановлений строк, міграційні органи можуть ухвалити рішення про примусове повернення. Це вже серйозніший етап, який часто супроводжується заборонаю на в'їзд.

Інформацію про таке рішення можуть внести до Шенгенської інформаційної системи. Це означає, що заборона діятиме не лише в одній країні, а фактично на території всієї Шенгенської зони. Зазвичай строк такої заборони становить від одного до п'яти років.

Окремо може застосовуватися detenція – тимчасове утримання в міграційному центрі. До цього вдаються, якщо влада вважає, що людина може втекти, переховуватися або перешкоджати виконанню рішення. Максимальний строк утримання в таких центрах у ЄС може сягати 18 місяців.

Під час detenції людина має право на адвоката, медичну допомогу та зв'язок із родиною. Проте реальні умови в міграційних центрах суттєво відрізняються залежно від конкретної держави.

Як відбувається примусове видворення

На фінальному етапі держава організовує саме повернення. Це може бути регулярний авіарейс, чартерний рейс або наземне транспортування. У деяких випадках людину супроводжують поліцейські або спеціальні охоронні служби.

Для українців важливу роль може відігравати координація з європейським агентством Frontex, яке допомагає країнам ЄС у питаннях контролю кордонів і повернення мігрантів. Пункт призначення визначають з урахуванням ситуації в країні походження та безпекових обставин.

У середньому шлях від першого виявлення порушення до фактичного видворення може тривати від 3 до 12 місяців. У складних випадках процедура розтягується на довший період, особливо якщо людина подає апеляції або існують гуманітарні обставини.

При цьому значна частина справ завершується ще до примусового етапу. За оцінками, приблизно 30-50% мігрантів залишають країну добровільно після отримання офіційного припису.

Скільки коштує депортація і хто за це платить

Фінансова сторона депортації рідко обговорюється публічно, хоча саме вона пояснює, чому країни ЄС зацікавлені в добровільному поверненні.

Примусове видворення однієї людини може коштувати державі від 3 до 10 тисяч євро. До цієї суми входять транспортні витрати, утримання в центрі detenції, робота супроводу, адміністративні процедури та юридичні витрати.

Орієнтовно авіаційне або наземне транспортування може коштувати від 2 до 5 тисяч євро. Утримання в міграційному центрі обходиться приблизно у 100-300 євро на добу. Додатково оплачується ескорт, який може коштувати близько 1 тисячі євро.

Частину таких витрат країнам компенсують фонди ЄС, зокрема Фонд з питань притулку, міграції та інтеграції. Водночас теоретично держава може вимагати від депортованої особи відшкодування витрат через суд. На практиці це трапляється нечасто, адже більшість таких людей не мають майна або офіційних активів у країні перебування.

Добровільне повернення коштує значно дешевше. Зазвичай держава витрачає близько 1-2 тисяч євро, а людина може отримати квиток додому та фінансову допомогу на перший час після повернення. Саме тому європейські уряди активно просувають цей варіант як менш конфліктний і дешевший.

Що це означає для українців після 2027 року

Українці, які нині мають тимчасовий захист, не потрапляють під такі процедури автоматично. Ризик виникне лише після завершення цього статусу, якщо людина не оформить іншу легальну

підставу для перебування.

Саме тому країни ЄС уже готують перехідні механізми. Один із них – мережа Unity Hubs, де українці можуть отримати консультації щодо подальшого статусу, працевлаштування, інтеграції або організованого повернення в Україну.

Це м'якший сценарій, який дозволяє уникнути примусового видворення, detenції та заборони на в'їзд. Якщо людина добровільно врегулює свій статус або виїде до ухвалення депортаційного рішення, наслідки будуть значно менш серйозними.

Втім, примусовий механізм уже застосовується в окремих випадках. Йдеться насамперед про людей без легальних документів, порушників закону або тих, хто перебуває в країні без дозволу. Такі приклади показують, що процедура повернення не є теоретичною – вона вже працює.

Як українцям уникнути депортації

Найважливіше – не чекати останнього моменту. Якщо тимчасовий захист завершується у 2027 році, підготовку до переходу на інший статус варто починати вже у 2026-му. У багатьох країнах міграційні служби перевантажені, а черги на розгляд документів можуть зростати.

Українцям варто заздалегідь перевірити, чи можуть вони отримати національний дозвіл на проживання, робочу візу, статус студента, дозвіл через сімейні обставини або іншу форму легалізації.

Якщо людина вже отримала припис залишити країну, не варто ігнорувати документ. У такій ситуації потрібно якнайшвидше звернутися до адвоката, правозахисної організації або представників УВКБ ООН. Апеляція може тимчасово зупинити виконання рішення і дати час на юридичний захист.

Якщо легалізація неможлива, варто розглянути програму добровільного повернення. Це дозволяє уникнути detenції, заборони на в'їзд і потенційного боргу перед державою.

Найризикованіша стратегія – намагатися стати “невидимим” для системи. Уникнення офіційних контактів не гарантує безпеки, а після виявлення може лише ускладнити ситуацію. Натомість своєчасне оформлення документів або добровільне врегулювання статусу значно знижує ризик депортації.

Депортація в ЄС – це не миттєве виселення, а багаторівнева процедура з правом на апеляцію, строками, витратами та юридичними наслідками. Для українців після 2027 року головним завданням стане своєчасний перехід на інший легальний статус.

Ті, хто почне готувати документи заздалегідь, матимуть значно більше шансів залишитися в ЄС законно або повернутися додому без примусу, заборон і додаткових фінансових проблем.

Нагадаємо, країни ЄС розглядають можливість виключення українських чоловіків призовного віку з майбутнього продовження Директиви про тимчасовий захист, яка діє для громадян України, що виїхали після повномасштабного вторгнення росії у 2022 році.

БІЛЬШЕ НОВИН

Чи можуть заброньованого відправити на ВЛК: юристи пояснили, коли варто викликати поліцію або ДБР

22:31, 08.06.26

Ще одна категорія чоловіків може оформити відстрочку в Резерв+

22:16, 08.06.26

У Дніпрі внаслідок вибуху боєприпасу загинули двоє чоловіків

21:45, 08.06.26

Допомагав росіянам на Дніпрі: на Херсонщині зрадник отримав 12 років в'язниці

21:29, 08.06.26

Затримка реформ може коштувати Україні 680 млн євро допомоги від ЄС

21:20, 08.06.26

Росіяни поспіхом евакуюються з Кінбурнської коси: що повідомили партизани

21:02, 08.06.26

На Київщині державі повернули 10 гектарів лісу, пов'язаних зі структурами Медведчука

20:15, 08.06.26

”Самозахист поліцейського – невід’ємна складова громадської безпеки”: експерт про інцидент у Запоріжжі

19:55, 08.06.26

Дефіцит квитків: попит на залізничні перевезення в Україні різко зростає

19:30, 08.06.26

ПОПУЛЯРНІ НОВИНИ

Чи можуть заброньованого відправити на ВЛК: юристи пояснили, коли варто викликати поліцію або ДБР

22:31, 08.06.26

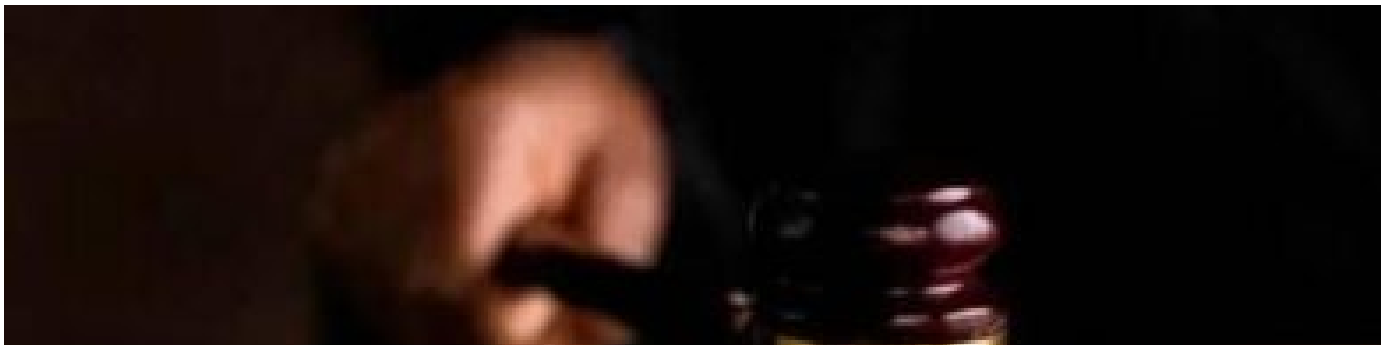
Ще одна категорія чоловіків може оформити відстрочку в Резерв+

22:16, 08.06.26

У Дніпрі внаслідок вибуху боєприпасу загинули двоє чоловіків

21:45, 08.06.26

Допомагав росіянам на Дніпрі: на Херсонщині зрадник отримав 12 років в'язниці

21:29, 08.06.26

НАРДЕП 24

НАРДЕП24 (с)

«Нардеп 24» — це сучасний інформаційний портал, який оперативно висвітлює головні події України та світу. Ми публікуємо актуальні новини політики, економіки, суспільства, міжнародних відносин та технологій, забезпечуючи читачів перевіреною та

об'єктивною інформацією. Наша команда стежить за найважливішими темами 24/7, щоб ви завжди були в курсі останніх подій, аналітики та експертних думок. «Нардеп 24» — це швидкий доступ до новин, яким можна довіряти.

ВАЖЛИВЕ

РОЗСЛІДУВАННЯ

ПОЛІТИКА

ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС

СУСПІЛЬСТВО

Події

Курйози

Здоров'я

Транспорт

Екологія

Точка зору

СВІТ

